

Linnéuniversitetet

Institutionen för samhällsvetenskaper

Examensarbete 15 hp – kandidatnivå
Journalistik

Lämna din kommentar här...

*En kvantitativ undersökning av aftonbladets
kommentarsfunktion*

Alexander Sandström Libb
Glenn Fahlgren

Journalistik och medieproduktion,
180 hp
Höstterminen 2012

Handledare: Annelie Ekelin

Abstract

Authors: Alexander Sandström Libb & Glenn Fahlgren

Title: Leave your comment here... A quantitative analysis of aftonbladets comment field function

Level: BA Thesis in Journalism

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 39

This study compares different articles on aftonbladet.se and the availability of comment fields on the articles. It is not possible to comment all of them and we examined which you could and which you could not comment on.

The study's purpose is to examine how well the comment fields on aftonbladet.se take advantage of the opportunity to create a deliberative discussion that the public may take part of. This study looks at what subject matters it is possible to comment on and if there are any statistical correlations between those subjects that you can't.

This study analyses 250 articles on the news site aftonbladet.se with a total of eleven variables between the 26 of November and the 7 of December. The variables contained subject area, headliner and if the article mentions any political party. The study also analyses variables such as racism, religion and violence- and sex crime in relation to the comment fields.

The main result was that you could only comment on 55, 7 percent of the articles. Of the articles that concerned economics, politics, crime and accidents you could only comment on one third (36, 5 percent) and of the

articles that concerned sport, entertainment and health you could comment on 81, 8 percent.

The study's main conclusion is even if the comment fields on aftenbladet.se have the opportunity to encourage a deliberative discussion it does not take advantage of that opportunity.

Keywords: Deliberation, Democracy, comment field, online news, [aftenbladet](http://aftenbladet.se).

Abstract (Svenska)

Denna studie jämför olika artiklar på aftenbladet.se och möjligheten att kommentera dessa. Det är inte möjligt att kommentera alla artiklar och vi undersökte vilka man kunde och vilka man inte kunde kommentera.

Studien har som syfte att undersöka hur väl kommentarsfunktionen på aftenbladet.se ger möjlighet till ett deliberativt samtal där allmänheten kan delta. Vilka ämnen det är det möjligt att kommentera och om det finns det några statistiska samband mellan de artiklar som saknar kommentarsfält.

250 artiklar undersöktes utifrån elva olika variabler mellan den 26 november och den 7 december 2012. Variablerna innefattade bland annat ämnesområde, huvudaktör och om artikeln benämnde något politiskt parti. Uppsatsen tittade även på variabler som rasism, religion och vålds-och sexbrott.

Huvudresultatet var att det bara gick att kommentera 55,7 procent av artiklarna. Av de artiklar som berörde ekonomi, politik, brott och olyckor så

gick det endast att kommentera en tredjedel (36,5 procent) och av de som berörde sport, nöje och hälsa gick det att kommentera 81,8 procent.

Utifrån resultatet kom studien i huvudsak fram till att även om kommentarsfälten på aftonbladet.se har möjligheten att främja ett deliberativt samtal så utnyttjas inte denna möjlighet.

Innehåll

Innehåll	5
1 Inledning	7
1.1 Problemformulering	8
1.2 Syfte	8
1.3 Hypotes	9
2 Bakgrund	11
2.1 Användarskapat innehåll	14
2.2 Den motvilliga publiken	15
2.3 Mediekonvergens	15
2.3 Lagar och regelverk	16
3 Metod	18
3.1 Urval	18
3.2 Avgränsningar	19
3.3 Validitet och reliabilitet	20
3.4 Metodkritik	20
3 Teori	22
3.1 Deliberativ demokrati	22
3.2 Elitdeliberation	25
3.3 Det offentliga rummet och demokratin	25
3.4 Tabloidisering	27
3.5 Gatekeeping	28

3.6 Teknologisk- och social determinism	29
4. Resultat	31
5. Slutsats	35
5.1 Framtida forskning	37
Referenser	39
Bilaga	42

1 Inledning

Relationen mellan mediekonsument och medieproducent håller på att förändras. Tidigare så skedde kommunikationen oftast endast en väg, journalisten producerade och konsumenten läste tidningen och begrundade innehållet. Kanske diskuterade du innehållet med en arbetskamrat och på sin höjd kanske skrev en insändare.

Idag har tekniken möjliggjort en annorlunda situation, läsaren kan inom loppet av några sekunder själv agera producent och bidra till den journalistiska processen. Läsaren kan utveckla, argumentera, vinkla om, och kanske framförallt kritisera. (Livingstone 2010)

Hatkulturen på nätet är något som uppmärksammas mycket den senaste tiden. Aftonbladets kulturchef Åsa Lindeborg inledde i november 2012 tillsammans med en jurist en granskning av ett antal högerextrema siter bland annat avpixlat.info. I samband med denna granskning skriver hon att hon blivit utsatt för mängder av trakasserier. Lindeborg menar att hon och hennes kollegor regelmässigt utsätts för hot och hatiska kommentarer på nätet, men att det är något man inte gärna talar om på arbetsplatsen.

Lindeborg beskriver en "vi mot dem" mentalitet mellan journalisterna och högerextremisterna på nätet. (Lindeborg 2012)

Hur påverkar egentligen detta tidningars villighet att använda kommentarsfunktioner? Är journalisterna villiga att se hur kommentarsfälten spårar ur eller kommer de säga ifrån och streta emot?

Det är tydligt att kommentarsfälten på nyhetssidor inte är en helt enkel fråga. Det finns många aspekter att tänka på. Tidningarna vill dels använda sig av kommentarsfält för att utnyttja det användarskapade innehållet och göra läsaren mer aktiv i nyhetsskapandet. Samtidigt så finns det en tydlig problematik med kommentarsfälten som Lindeborg är ett typiskt exempel på. Kommentarsfälten är svåra att kontrollera och många journalister upplever att de som kommenterar inte är medvetna om vilka regler som gäller för att kommentera på en nättidning (Hedman 2009).

Vår uppsats vill se över hur väl kommentarsfunktionen på nätsidor ger möjlighet till ett deliberativt samtal där allmänheten kan vara delaktig. Vi vill veta i vilken utsträckning kommersiella tidningarna tillåter kommentarer på deras artiklar och om vissa typer av artiklar

eller ämnen som censureras från kommentarer. Vår uppsats är relevant för diskussionen kring kommentarsfälten för att den belyser producenternas del i processen. Oftast handlar diskussionen om själva diskursen i kommentarerna och näthatet i sig. Vi fokuserar istället på möjligheten som ges till ett demokratiskt främjande samtal.

1.1 Problemformulering

Vi vill undersöka hur väl kommentarsfunktionen på aftonbladets hemsida ger möjlighet till ett deliberativt samtal där allmänheten kan delta. Vi vill undersöka om det finns tendenser till en medveten censur i kommentarsfunktionen på aftonbladet.se. Vilka ämnen är det möjligt att kommentera på och finns det några samband mellan de artiklar som saknar kommentarsfält? Detta vill vi göra genom att undersöka hur stor andel av artiklarna man kan kommentera på, om det är några skillnader i kommentarsfunktionen på olika typer av artiklar samt ämnesområden. Uppsatsen vill även undersöka om artikelns huvudaktör påverkar huruvida kommentarsfunktionen är aktiverad eller inte. Om vissa politiska partier orsakar nedsläckning av kommentarsfältet, samt hur specifika känsliga frågor som rasism, främlingsfientlighet, våldsbrott och sexbrott påverkar kommentarsfunktionen.

1.2 Syfte

Vår uppsats är intressant för forskningen för att den belyser ett område som är aktuellt för journalistiken. Journalistiken är en bransch i förändring som blir allt mer digital. Det finns problem med kommentarsfälten men också stora möjligheter. Vår uppsats vill se över hur tidningarna hanterar kommentarsfälten, en fråga som det behövs mer forskning kring.

I samband med terrorattacken på Utöya i Norge så väcktes debatten kring hatet i kommentarfälten. Norska tidningar tvingades stänga ner kommentarerna på grund av respektlösa och hatiska kommentarer i samband med attacken (Madon, Kronqvist 2012).

Yttrandefrihetsgrundlagen och tryckfrihetsförordningen är två grundlagar som är tongivande för journalistikens ideal.

Varje svensk medborgare är gentemot det allmänna tillförsäkrad rätt enligt denna grundlag att i ljudradio, television och vissa liknande överföringar, offentliga uppspelningar ur en databas samt filmer, videogram,

ljudupptagningar och andra tekniska upptagningar offentligen uttrycka tankar, åsikter och känslor och i övrigt lämna uppgifter i vilket ämne som helst. (Yttrandefrihetsgrundlag 1991:1469).

Med tryckfrihet förstås varje svensk medborgares rätt att, utan några av myndighet eller annat allmänt organ i förväg lagda hinder, utgiva skrifter, att sedermera endast inför laglig domstol kunna tilltalas för deras innehåll, och att icke i annat fall kunna straffas därför, än om detta innehåll strider mot tydlig lag, givet att bevara allmänt lugn, utan att återhålla allmän upplysning. (Tryckfrihetsförordning 1949:105)

Möjligheten för allmänheten att kommentera tidningsartiklar på nätet har potential att vara ett kraftfullt verktyg för den deliberativa demokratin, men det används ännu inte på ett optimalt sätt. Allmänheten har genom kommentarfälten möjlighet att uttrycka sig i det offentliga och förbipassera vanliga mediernas kanaler. (Shoemaker, Vos 2009)

Den nyare och ständigt förändrande teknologin är svår att förena med tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Det är för omständigt att ändra grundlagarna så ofta som de behöver för att utvecklas i samma takt som it-teknologin. (Hadenius, Weibull, Wadbring 2008)

Det är möjligt att vi just nu befinner oss i en övergångsperiod där den moderna journalistiken håller på att hitta sin form i det digitala informationssamhället (Livingstone 2010). Möjligen är tidningen en ofrivillig gatekeeper på grund av hämmande regelverk. Tekniken finns tillgänglig men kanske inte nyttjas fullt ut (Shoemaker, Vos 2009).

Aftonbladets chefredaktör Jan Helin (2011) skriver på sin blogg ”Jag tänker som ansvarig utgivare av Aftonbladet fortsätta att utveckla läsarmedverkan. Men jag tänker snarast möjligt sluta att vara en distributör av anonymt hat och intolerans.”

Detta citat tydliggör konflikten mellan journalisternas relativt öppna inställning till användarskapat innehåll och relationen till kommentarsfälten knappast är en enkel fråga. Vår uppsats vill titta på hur väl nättidningarna tillfredsställer möjligheten till ett produktivt användarskapat innehåll i kommentarsfälten.

1.3 Hypotes

Baserat på vår erfarenhet som läsare och producenter av journalistiskt webbmaterial och den diskussion som förts i medierna angående kommentarsfältens vara eller inte vara så tror vi att redaktionerna av både ideologiska, yrkesetiska och praktiska skäl väljer att konsekvent stänga ner kommentarerna på vissa typer av artiklar (Häger 2009).

Om detta sker omedelbart vid publicering eller i efterhand då moderatorerna märker att en diskussion har spårat ur vet vi inte, troligen är det en kombination av båda delarna.

I diskussionen om näthat har det framkommit att det framförallt är rasism, främlingsfientlighet, könsdiskriminering, hot och direkta personangrepp som varit anledningen till att man begränsat kommentarsfunktionen på olika sätt (Helin 2011, Lindeborg 2012).

Vi tror därför att aftonbladet.se stänger ner kommentarsfunktionen på artiklar där det finns en risk att diskussionen spårar ur vid ämnen som rasism, feminism, religion och vålds- och sexbrott. Vi är dessutom övertygade om att artiklar som rör tabloid-artade ämnen i större utsträckning går att kommentera än ämnen som faktiskt är viktiga att diskutera ur ett deliberativt demokratiskt perspektiv (Gripsrud 2002).

Vår undersökning är deduktiv då vår problemformulering kan motbevisas genom vår systematiska analys. Om vår hypotes inte stämmer överens med de faktiska förhållandena så kommer det tydligt att visa sig vid vår analys (Halvorsen 1992).

2 Bakgrund

De senaste åren har en livlig debatt om internettidningars kommentarsfält ägt rum och flera olika internetsidor har valt att stänga ner funktionen helt. Det var främst efter massmördaren Anders Behring Breiviks attentat som debatten tog ny fart och många förändringar skedde. Bland annat så stängde debatt-sidan newsmill.se sin kommentarsfunktion eftersom det rådde en alltför hatisk stämning och att de inte hade de resurser som krävdes för att på ett fungerande sätt moderera kommentarerna.

Öppenheten och mångfalden är något att välkomna. Men det betyder inte att samtalsklimatet är gott överallt på internet. Efter terrordåden på Utöya har de flesta av oss som jobbar på medieredaktioner funderat över kommentarsfälten baksidor.

När artikelkommentarerna är som bäst lyfter de debatten med andra perspektiv, ny kunskap och korrigeringar av fel. Dessvärre har de ofta även varit en plats för personpåhopp, hat och rena hot. (Madon, Kronqvist 2012)

Sakine Madon och Patrik Kronqvist skriver om den möjligheten kommentarsfält har att lyfta en debatt men att fördelarna tyvärr är mindre nackdelarna, att situationen har blivit ohållbar och att det inte längre gick att ha kvar kommentarsfunktionen. Det på en sida med huvudsyfte att föra en debatt.

Även annan så kallad ”gammalmedia” har blivit tvungen att stänga av kommentarsfunktionen efter att situation blivit ohållbar. Expressen.se tog helt bort kommentarsmöjligheterna och Sveriges radios studio ett stängde också ner kommentarsfälten. Studio ett stängde dock enbart av funktionen i två månader för att utvärdera situationen. Lisa Bjurwald, journalist på Medievärlden.se, intervjuade ekots chef och ansvarige utgivare Anne Lagercrantz om avstängningen.

Lagercrantz beskrev den hatiska tonen i kommentarsfälten som hade tvingat dem och helt ta bort funktionen. Det förekom mycket rasism och personangrepp i kommentarsfälten och situationen var inte hållbar. Hon upplevde också att problemen hade eskalerat under sommaren.

I samma intervju berättade också ekots ansvarige utgivare om hur de i framtiden skulle behandla kommentarsfälten. Lagercrantz menade att de var tvungna att ställa de

grundläggande frågorna på nytt för att kunna utnyttja kommentarsfältens stora möjligheter på bästa sätt.

Anne Lagercranz betonade att kommentarerna är någonting betydelsefullt som är viktigt att ha kvar. Att möjligheten till en förhöjd diskussion finns men att den tyngs ner av alldeles för mycket hat. (Bjurwald 2012)

Främst efter terrordåden i Norge genomförde Aftonbladet en stor teknisk förändring för kommentarsfälten. Efter sommaren 2011 var man tvungen att logga in via sitt facebook-konto om man skulle kommentera en artikel. Detta innebär att man inte längre kan kommentera anonymt, vilket var fallet tidigare. Denna förändring gjordes i hopp om att det skulle minska näthatet, främst rasismen och personangreppen. Aftonbladets ansvarige utgivare Jan Helin skrev om det nya kommentarsystemet i en artikel på aftonbladets hemsida med rubriken: ”Stå för vad du tycker på Aftonbladet”.

Helin (2012) skriver:

Jag tror inte på att stänga av röster som en följd av terrorattentaten i Norge. Jag tror att vi istället ska lära av hur Norge mötte terrorism, intolerans. Med mer demokrati, mer öppenhet och mer samtal. Samtidigt är det ett faktum att en anonym hatkultur vuxit sig stark på svenska tidningars kommentarsforum.

Jag tänker som ansvarig utgivare av Aftonbladet fortsätta att utveckla läsarmedverkan. Men jag tänker snarast möjligt sluta att vara en distributör av anonymt hat och intolerans. Som läsare kommer du även fortsatt att vara mycket välkommen att tycka vad du vill på Aftonbladet. Men som utgivare vill jag att du i fortsättningen står för vad du tycker.

Jan Helin beskriver näthatet som en följd av anonymiteten och han anser att den till stor del borde försvinna om personer inte längre kan kommentera anonymt. Han anser att mer demokrati och öppet samtal är svaret och att man genom det kan bekämpa näthatet. Frågan är om det blir ett mer öppet samtal om kommentarsfunktionen tas bort på artiklar som behandlar sådana ämnen. Det borde då således bli ett mindre öppet samtal.

Journalisten Johannes Nesser skrev på journalisten.se en artikel i januari 2012 med rubriken: ”Nu stryps kommentarsfälten – igen”. I artikeln tas det upp en debatt i kommentarsfälten i

tidningen Ölandsbladet som spårade ur. Ölandsbladet använder sig av samma teknik som Aftonbladet där användarna måste logga in via facebook och då inte kan vara anonyma. Artikeln handlade om stölder nära ett asylboende på Öland och många kommentarer till artikeln var mycket främlingsfientliga. Bland annat var det en användare som jämförde invandrare med parasiter och skrev att de borde skjutas. Ölandsbladets chefredaktör ansåg inte att den nya tekniken hade hjälpt i det fallet.

Nesser (2012) skriver:

Det förefaller inte spela någon roll om man är anonym eller inte. Det är sorgligt att se. -Framöver kommer vi att stänga av kommentarsfunktionen för flera nyhetsartiklar. Det är hemskt tråkigt, men det finns inga alternativ. Det har blivit svårare att vara utgivare, säger Ulf Hedman till Journalisten

I det här fallet valde Ölandsbladet att ha kvar kommentarsfunktionen men att begränsa den till vissa artiklar. De tog inte steget att ta bort det helt utan valde att utvärdera vilka artiklar som det skulle vara möjligt att kommentera. Precis på samma sätt som Aftonbladet.se.

Journalisten gjorde också en undersökning, den 10 januari, där undersökte många artiklar av de 20 översta på Aftonbladets hemsida som det var möjligt att kommentera. På de 20 artiklarna var det endast möjligt att kommentera sju stycken. De gjorde samma undersökning den 20 januari och då gick det att kommentera hälften av artiklarna. De kom fram till att det främst gick att kommentera sportartiklar, nöjesartiklar och krönikor. Det var få allmännyheter som hade funktionen. De intervjuade sedan Aftonbladets ansvarige utgivare Jan Helin och frågade honom om något hade förändrats sedan den nya tekniken trädde i kraft.

Helin berättade att de fortfarande arbetade efter samma linje och att det också hade lyckats. Han hävdade att diskussionen hade förbättrats både i ton och att den hade blivit intressantare. Jan Helin berättade också att många läsare hade hört av sig med mycket positiva reaktioner och med en större lust att kommentera artiklar och delta i debatten.

Vid frågan om varför det bara gick att kommentera ett fåtal av artiklarna svarade aftonbladets ansvarige utgivare att det inte fanns någon strategi bakom det. Helin förklarade att det förmodligen gick att kommentera färre raka nyheter eftersom det berodde på en snabb publicering. (Nesser 2012)

Många av internettidningarna har alltså antingen fått ändra sina kommentarsrutiner eller har fått stänga ner kommentarsfälten helt. De flesta är ändå eniga att kommentarer till artiklar kan

vara någonting betydelsefullt och något som kan lyfta diskussionen. Det är tyvärr det stora näthatet som står i vägen och hindrar ett offentligt, deliberativt samtal.

Jan Helin i en intervju av Nesser (2012):

– Vi jobbar dock mot en målbild där man ska kunna kommentera de flesta artiklar, säger Jan Helin till Journalisten.

2. 1 Användarskapat innehåll

Ulrika Hedman skrev 2009 en arbetsrapport med namnet ”Läsarmedverkan: Lönande logiskt lockbete Nättidningarnas användarskapade innehåll ur ett redaktionellt ledningsperspektiv”. Arbetsrapporten handlar om en undersökning av olika syner på användarskapat innehåll som till exempel artikelkommentarer. Hedman kommer i huvudsak fram till ett antal slutsatser hur fenomenet påverkar traditionellt nyhetsarbete och de vanligaste inställningarna till det från ett redaktionellt perspektiv.

Hedman skriver om tre nivåer för användarskapat innehåll. Första nivån ges det möjlighet att kommentera artiklar, svara på enkäter och skicka in bilder. Andra nivån ges det möjlighet att skicka in eller ladda upp texter eller filmer. Den tredje och sista nivån omfattar läsarnas bloggar och diskussionsforum.

En slutsats som Hedman drar är att ge möjligheten för läsarna på en tidning att bidra med eget material som till exempel kommentarer och läsarbilder leder till ökade intäkter och ökad internettrafik för tidningen. Tidningens attraktionskraft samt läsarnas lojalitet för tidningen ökar.

En annan slutsats som Hedman drar är att samtidigt som tidningarna vill ta del av användarskapat innehåll, då de anser att läsarna finner det intressant, så finns det också en oro från ansvariga utgivares håll. Oron handlar framför allt om artikelkommentarerna och vad som skrivs där. Enligt Hedmans arbetsrapport så anser åtta av tio ansvariga utgivare att de inte tycker att läsarna besitter tillräcklig kunskap om de etiska och juridiska krav som de behöver förhålla sig till. Många ansvariga utgivare anser inte heller att den egna personalen besitter denna kunskap och använder sig därför av externa företag som tar hand om modereringen av kommentarerna.

Hedman skriver att det finns olika uppfattningar om hur det vanliga redaktionella arbetet påverkas av det användarskapade innehållet. Å ena sidan ses det som en viktig del för den färdiga produkten. Å andra sidan så uppfattas det att det tar dyrbar tid från den traditionella

nyhetsrapporteringen. Många har därmed uppfattningen att användarskapat innehåll som till exempel artikelkommentarer är något negativt. (Hedman 2009)

2.2 Den motvilliga publiken

Enligt en Gota-undersökning som genomfördes 2006 är inte möjligheten att kommentera något som läsarna håller fram som den viktigaste delen vid val av tidning.

Kommentarsfunktion är inte alls lika viktigt som att tidningen ständigt uppdateras, att den är gratis och att den är utformad på ett enkelt sätt.

En fjärdedel av alla frågade tycker att det är viktigt att en tidning erbjuder kommentarsfunktion jämfört med att 98 procent tycker att det är viktigt att tidningen uppdateras. Undersökningen visar att de flesta inte vill skapa nyhetsmaterial utan istället vill ta del av det. Majoriteten ser sig själva som åskådare.

Bergström skriver att det kanske är de som är underrepresenterade i media som är mer benägna att kommentera en artikel och därmed blir mer representerade. Hon skriver också att undersökningen visar att det inte är de som besöker nyhetssidorna mest som kommenterar mest utan att det tvärtom är de som besöker sidorna färre gånger.

Enligt undersökningen så kommenterar fem procent av befolkningen artiklar en eller flera gånger i veckan. 84 procent av befolkningen hade, 2006, aldrig kommenterat en artikel.

Undersökningen visar också att det är mycket vanligare bland unga personer i åldern 15 till 29 år att kommentera en nyhetsartikel till skillnad mot personer i åldern 30 till 50 år. (Bergström 2008)

2.3 Mediekonvergens

Mediebranschen genomgår just nu ett paradigmskifte från att ha varit traditionella medieproducenter till att idag vara mer IT-baserade. På 90-talet menade forskare att internet skulle ersätta TV och radio. Forskare trodde att stora radio- och Tv-bolag skulle ersättas med små nischade kanaler. Detta är en förändring som även påverkar tidningsbranschen som idag konkurrerar med en stor mängd onlinemedier. Tidningarna tvingas använda webben för att konkurrera.

Under de tidiga stadierna inom IT- och medieforskning fanns det olika synsätt, vissa menade att det inte skulle ha en så allvarlig effekt på mediabranschen medan andra menade att nya

medier helt skulle utplåna de gamla. Då IT-bubblan sprack talades det mindre om den digitala revolutionen. Istället började man diskutera mediekonvergens där gamla och nya medier kommer interagera med varandra under komplicerade former.

Tidningarnas webbsidor kan ses som en förlängning av den konstruktion som tidningen är. De värderingar och vanor som finns i tidningens produktion följer troligen med även på nätet. Hemsidan är konstruerad på ett liknande sätt som tidningen med sina olika delar, även fast den skulle kunna se helt annorlunda ut i egenskap av en webbsida. Webbtidningen är alltså ett äldre slags medium som konvergerat med en webbsida. Det är möjligt att begränsningen av kommentarsfälten är en förlängning av det arbetssätt man har på redaktionen. Vissa frågor är mer benägna att diskuteras i insändare och redaktionen har kunnat styra innehållet i de delar av tidningen som producerades av parter utanför redaktionen.

Kollektiv intelligens handlar om virtuella gemenskapers förmåga att utnyttja medlemmarnas kombinerade kunskaper. Det vi inte kan veta eller göra var för sig, har vi nu möjlighet att göra tillsammans. Den kollektiva förmågan är något som både kan tänkas vara positivt för journalisten samtidigt som det kan hota medieproducentens position. Journalisten kan få ta del av snabb information och tips med hjälp av kommentarsfälten. Men den kollektiva intelligensen kan även vara ett hot mot journalistens integritet och yrkesroll. Alla journalister kanske inte är villiga att få sina texter kritiserade av människor som inte är insatta i den journalistiska arbetsrutinen och de etiska och publicistiska regler som gäller för en tidsskrift. (Jenkins 2008)

2.3 Lagar och regelverk

Lagen som reglerar yttrandefrihet i kommentarsfält är lagen om ansvar för digitala anslagstavlur.

5 § Om en användare sänder in ett meddelande till en elektronisk anslagstavla ska den som tillhandahåller tjänsten ta bort meddelandet från tjänsten eller på annat sätt förhindra vidare spridning av meddelandet, om

1. meddelandets innehåll uppenbart är sådant som avses i bestämmelserna i 16 kap. 5 § brottsbalken om uppvigling, 16 kap. 8 § brottsbalken om hets mot folkgrupp, 16 kap.

10 a § brottsbalken om barnpornografibrott eller 16 kap. 10 c § brottsbalken om olaga våldsskildrin. (Lag (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor)

Tidningarna har ett krav på sig att moderera kommentarerna. Det är den ansvarige utgivaren som är ansvarig för vad som skrivs i kommentarsfälten och det är han som kan straffas om det som skrivs bryter mot lagen, inte den som skriver det. Den ansvarige utgivaren måste alltså enligt lag ta bort kommentarer som bryter mot lagen.

Möjligen är det så att man vid känsliga ämnen helt enkelt väljer att stänga av funktionen helt och hållet för att spara tid. Vissa artiklar får hundratals eller till och med tusentals kommentarer. Även om aftenbladet anställer ett separat bolag för modereringen så kan det vara ekonomiskt och tidsmässigt ohållbart (Dielemans 2011).

3 Metod

Vi valde att använda oss av en kvantitativ innehållsanalys för att besvara vår frågeställning. Eftersom att vi ville undersöka om det fanns tendenser till censur så ville vi använda en metod där urvalet var tillräckligt stort för att ha relevans. När vi läst in oss på ämnet upptäckte vi att diskussionen kring kommentarsfälten ofta rörde näthat och högerextremism. Detta färgade vår hypotes. Vi trodde att vissa ämnen som rasism, etnicitet och kön kunde vara censurerade från kommentarer och att framförallt lättsammare nyheter skulle gå att kommentera. Det avgjorde valet av variabler och variabelvärden. Men vi konstruerade variablerna så att vår hypotes skulle kunna motbevisas.

Vi började insamlingen av vår primärdata med hjälp av en provkodning, vid provkodningen upptäckte vi att vi behövde lägga till flera variabler och variabelvärden. Vi lade till fler värden under artikeltyp och ämnesområde. Vi upptäckte också artiklar om inte gick att kommentera som berörde feminism, religion och våldsbrott och lade till variabler för detta.

Antalet variabler blev i slutändan 11 stycken. Men trots att de är ganska få i antalet så tycker vi att de täcker in frågeställningen.

Den kvantitativa innehållsanalysen förutsätter att man arbetar systematiskt och formaliserat. Man på statistiska grunder kunna dra generella slutsatser av resultaten. Vi anser att vi använt oss av den kvantitativa innehållsanalysen på korrekt sätt, dvs. objektivt, systematiskt och i tillräckligt stor mängd för att kunna säga något relevant. (Nilsson 2010)

De variabler vi valde att jobba med kom fram främst genom att läsa debattartiklar kring ämnet. Där framgick det att terrorattacken vid Utöya var en viktig punkt som satte fart på debatten kring kommentarsfälten (*Madon, Kronqvist 2012*). Debatten har sedan dess fokuserat på främlingsfientlighet och diskriminering och våra variabler har färgats av detta.

3.1 Urval

Att dra generella slutsatser från nätbaserade nyhetssidor är svårt på grund av källans föränderliga karaktär. Materialet är inte kontinuerligt i sin storlek, det vill säga antalet artiklar som publiceras över tid är inte konstant. Materialet kan dessutom förändras med tiden.

Artiklar byter ofta rubrik och skrivs om eller kompletteras med nytt material. Därför är det i det närmaste omöjligt att göra en fullständig representativ analys av nyhetssidan.

Felmarginalen är svår att räkna ut eftersom att populationen är svår att definiera. Men vi vill ändå hävda att vårt stickprov säger något om hemsidan då vissa variabler och värden pekar på intressanta samvariationer som kan vara värda att titta vidare på. Totala antalet artiklar blev 255 stycken vilket är tillräckligt stort för att säga något om populationen. Det viktigaste i en kvantitativ undersökning är inte hur stort urvalet är i förhållande till populationen. Istället är det viktigast att nå en tillräckligt stor mängd för att kunna generalisera. (Djurfelt, Larsson, Stjärnhagen 2003)

Vi valde aftenbladet.se framför andra nyhetssidor eftersom det är Sveriges största nätbaserade nyhetstjänst med flest besökare och har därför störst potential att påverka flest människor. Så kallad effektorienterad urvalsprincip. (Nilsson 2010)

3.2 Avgränsningar

Vi valde att fokusera på artiklarna själva och använde dessa som analysenheter istället för kommentarsfälten i sig. Tidigare diskussioner har ofta handlat om diskursen i kommentarsfälten och den hårda ton som råder där. Vi ville fokusera på den journalistiska produkten och sambandet mellan hur den ser ut och möjligheten att kommentera.

Vi uteslöt alla artiklar som länkade till externa sidor. Alltså, bloggar, annonser och länkar till nyheter på andra sidor som svd.se. Plusartiklar uteslöts av ekonomiska skäl, och de är dessutom inte tillgängliga för allmänheten och är därför mindre representativt för genomsnittsläsaren än den övriga tidningen. Kampanjartiklar som "svenska hjältar" och liknande material uteslöts också.

Anledningen till att vi valde att fokusera på mittspalten och utesluta en mängd annat material var för att minska antalet tabloid-artade artiklar (Gripsrud 2002).

Den främsta praktiska avgränsningen är tidsaspekten. Framförallt så hindrar tidsbegränsningen antalet analysenheter vid datainsamlingen. Vi hade totalt tio veckor på oss att skriva uppsatsen och lade två veckor till insamlingen. Hade vi haft mer tid till insamlingen skulle vi få större reliabilitet på delar av vårt resultat. Det hade varit givande att ha fler artiklar

om olika politiska partier och kunna jämföra skillnaden mellan dessa. Hade vi haft mer tid på oss skulle vi använt ett mer slumpmässigt sannolikhetsurval. (Halvorsen 1992)

Nu överlät vi en del av urvalet åt aftonbladet, de artiklar som fanns tillgängliga längst upp på sidan kom helt enkelt med. Men samtidigt är det dessa artiklar som syns tydligast och får mest klick och alltså har störst påverkan på läsarna.

3.3 Validitet och reliabilitet

Antalet variabler och variabelvärden är på grund av tidsbegränsningen ganska litet. Men vi anser ändå att det täcker in frågeställningen om aftonbladet främjar det deliberativa demokratiska samtalet. Indelningen mellan nöjesnyheter och skarpa nyheter som innefattar demokratiska frågor är tydlig.

Reliabiliteten i kodningen är tillräcklig. Följer man beskrivningen av våra variabelvärden så kommer man att få ett liknande resultat som oss. Framförallt samvariationen mellan skarpa nyheter och bristen på kommentarsfält är tillräckligt tydlig för att den ska gå att upprepa. Men vi ser också brister i vårt kodschema och i en större undersökning borde ännu fler variabler undersökas.

När det gäller möjligheten att kommentera på artiklar som rör olika politiska partier så blev det statistiska underlaget för litet för att kunna generalisera. Artiklar som rör Sverigedemokraterna blev överrepresenterade medan andra partier knappt kom med alls. Vi försökte göra kodandet så systematiskt vi kunde och för att undvika inmatningsfel så kodade vi tillsammans så mycket som möjligt.

3.4 Metodkritik

Den kvantitativa innehållsanalysen ger störst urval i förhållande till vår tidsram. Vi skulle kunna använt oss av exempelvis enkäter men det skulle vara svårare och skulle snarare ge svar på varför det ser ut som det gör. Vi ville ha svar på hur det ser ut, finns det en censur att peka på?

Hade vi använt oss av enkäter eller intervjuer med journalister så är risken att vi inte kunnat se lika tydliga tendenser som i vår hårddata. Journalisterna hade kanske hänvisat till sin

yrkesetik och inte varit tillräckligt självkritiska. Med den kvantitativa metoden så hade vi möjlighet att se samvariationer svart på vitt.

Syftet var att få en insikt i vilka ämnen som kan vara känsliga att kommentera, även om vi var medvetna om att aftonbladet inte är representativt för alla nättidningar så är det den mest välbesökta svenska nyhetssiten. Sidan har 2,4 miljoner läsare enligt Jan Helin och ligger på plats 5 bland de mest besökta sidorna i Sverige enligt Alexa.com.

Vår undersökning är objektiv genom att vårt systematiska tillvägagångssätt tillåter att vår hypotes motbevisas. Vi trodde ex. att nöjesartiklar hade större chans att kommenteras framför nyhetsartiklar av seriösare karaktär. Båda artikeltyperna kodades på samma sätt och om fler seriösa artiklar haft kommentarsfält hade detta framgått.

Vi har gjort innehållet manifest genom att använda oss av utförliga förklaringar av våra variabelvärden. (Nilsson 2010)

Vi valde att titta på mellan 20-30 artiklar på aftonbladet.se varje vardag under två veckors tid. Vi utgick från startsidan eller fliken "nyheter" och använde endast mittspalten i undersökningen och började från toppen och neråt.

Denna tidsperiod kan inte sägas vara helt representativ för exempelvis ett helt år på grund av en nyhets livslängd och mediers tendens att skapa drev (Häger 2009).

Under en två veckors period så är vissa ämnen troligen överrepresenterade på grund av att det är en aktualitet just då. I vår undersökning kan vi exempelvis se att sverigedemokraterna är kraftigt överrepresenterade bland artiklar som rör politiska partier. Detta på grund av en specifik händelse som gav upphov till många artiklar om partiet. Utslaget över längre tid hade utfallet troligen varit annorlunda och det hade varit bättre att sprida datainsamlingen över exempelvis ett halvår där man hämtar data en gång i veckan eller liknande.

4 Teori

4.1 Deliberativ demokrati

Det finns vissa grund förutsättningar för en demokrati. Demokratien ska ge en röst åt folket och den ska också omfatta ”hela” folket. Demokratien ska ge folket grund att tänka igenom de frågor som det beslutas om. En sådan här demokrati kallas för en deliberativ demokrati. En demokrati där politiskt jämlikhet möter deliberation. Det är dock inte helt oproblematiskt att sammanföra det. (Fishkin 2011)

Deliberation – Den process genom vilken enskilda personer i gemensamma diskussionen uppriktigt väger argument mot varandra. (Fishkin 2011)

För att det ska finnas deliberation ska ett flertal kriterier uppfyllas. Det finns enligt Fishkin fem olika kriterier för att det ska råda deliberation. Deltagarna i den gemensamma diskussionen ska få tillgång till riktig information som är relevant för frågan. Det ska råda substantiell balans vilket betyder att argument och synpunkter från alla sidor och perspektiv av frågan ska vara framlagda och att de ska bemötas från motsatta utgångspunkter. Det ska också finnas mångfald där allmänheten har representanter som lägger fram just allmänhetens synpunkter på frågan. Alla argument ska tas i beaktande, vem som än lägger fram dem. Vid en censur av folkets åsikter i kommentarsfälten på till exempel Aftonbladets hemsida faller denna gemensamma diskussion bort. Alla sidor och alla argument kommer inte till tals om man inte kan kommentera. Om man dock håller alla kommentarsfält på tidningen öppna på alla artiklar så har alla som läser tidningen chansen att göra sin röst hörd.

De här olika kriterierna är vad som skiljer den offentliga, gemensamma diskussionen från ett vanligt samtal. Det handlar om en kollektiv politisk vilja och vad som bör göras.

Medborgarna, allmänheten, folket ska ge sitt informerade samtycke. Därför behöver de ha fått all information de behöver och hört och övervägt alla sidors olika argument. Det centrala är att nå folkets samtycke. (Fishkin 2011)

Vid de allra flesta politiska beslut i världens demokratier påverkas personer olika. Det är någon som tjänar på det och någon som förlorar på det, hur mycket det än må vara. Det är därför samtalet måste äga rum och det är därför som alla åsikter, argument och sidor måste

komma till tals. Medborgarna måste veta hur alla påverkas innan de kan lägga sin röst
(Fishkin 2011)

Det andra kriteriet för en deliberativ demokrati är förutom deliberation politisk jämlikhet. Det huvudsakliga i vår demokrati är att varje medborgare i landet får varsin röst och att alla rösterna räknas lika. Alla olika politiska åsikter och parti ska värderas på samma sätt och räknas lika. Det hänger ihop med yttrandefrihetsgrundlagen där alla har rätt till sin åsikt och rätt till att uttrycka den. (Fishkin 2011)

Alla medborgare i en demokrati med politisk jämlikhet ska ha samma chans att lägga den avgörande rösten. Detta utgår ifrån att alla som stödjer olika parti är lika benägna att rösta på sitt parti och därmed har lika stort stöd för sitt parti. Det ska finnas en jämlikhet när man bestämmer sig på vad man ska rösta också genom slumpmässiga urval.

Politiska jämlikhet kräver också ett massdeltagande och det är ett problem i många demokratier. De som har högre utbildning och har det bättre ställt i samhället är mer benägna att rösta i jämförelse med de som har det sämre ställt i samhället. De som har det sämre kämpa mer för sin överlevnad och lägger därför inte tid på röstning. Alternativet är värre om man tar bort den frivilliga rösträtten och inskaffar obligatorisk röstning. Förutom förminskningen av frihet så kommer det också leda till att de som inte är insatta röstar och därmed blir röstningen mer slumpmässig. (Fishkin 2011)

En deliberativ demokrati är en idealbild och det finns många problem att lösa om man vill nå den. Ett av de problemen är att det förekommer en förvrängd åsiktsbildning av allmänheten. Elitpersoner och diverse intressegrupper försöker bilda en allmän opinion för att gynna deras egna intressen. I många demokratier är det också precis som det ska vara men inte i en deliberativ demokrati. (Fishkin 2011)

Ett annat problem är att motivera allmänheten att delta i den demokratiska processen. Det är en stor svårighet att få folket att bli insatta i politiska frågor. Det råder därmed en låg informationsnivå. Är folket inte insatta så kan de inte bidra och ta del av den gemensamma diskussionen. Många i allmänheten har en så kallad "rationell okunnighet" vilket innebär att de uppfattar att deras röst ändå inte gör någon skillnad, att de bara är en person. Därmed anser många att det är för tidskrävande att bli insatt i politiken om det ändå inte gör någon skillnad. (Fishkin 2011)

Ett problem med deliberativ demokrati är att det i media rapporteras om mycket fler opinioner än det faktiskt finns, fler frågor och åsikter än vad folket verkligen har. Det beror på att i opinionssökningar så markerar folk hellre slumpmässiga alternativ istället för att kryssa i vet ej. (Fishkin 2011)

Ytterligare ett problem med idealbilden av en deliberativ demokrati är att ”vanliga” personer i allmänheten inte diskuterar politik med folk som inte delar deras egna åsikter. Det vanligaste är att folk umgås i kretsar där de övriga delar deras partisympatier med mera eftersom de delar samma bakgrund eller arbete. Två personer som har olika politiska åsikter diskuterar också det sällan eftersom för ansträngande att sätta deras relation på spel. Det är lättare att undvika diskussionen helt än att prata respektfullt med varandra i rätt socialt sammanhang. Vid en kommentarsfältdebatt finns dock denna möjlighet. Personerna känner sällan varandra och de sitter inte öga mot öga. Där uppstår då även en plattform för näthat men ett väl fungerande och modererat kommentarsfält kan fungera som en plattform för ett deliberativt samtal. (Fishkin 2011)

I och med internets framfart har nya möjligheter för den deliberativa demokratin skapats. Internet ger tillgång till många olika forum där man bland annat kan diskutera politik. Man kan nu enkelt hitta nästan vilken åsikt som helst. Man kan ta åt sig väldigt mycket information och det finns de som säger att man därmed kan närma sig en ”individualitet”. Fishkin skriver dock att dessa resurser främst används till att hitta likasinnade med samma åsikter som en själv. All denna frihet och teknologi ger oss möjligheten att välja vad vi ska bli exponerade av. Då väljer de flesta också att bli exponerade av åsikter de håller med om istället för att öppna sig för andra tankesätt de flesta söker bekräftelse. Vi har nu möjligheten att välja en egen dialog och då väljer vi en dialog med personer som tycker precis på samma sätt som vi. Därmed är det inte längre en dialog utan en monolog som inte bidrar till den gemensamma diskussionen. (Fishkin 2011)

En sista begränsning är att massopinionen är väldigt känslig för manipulation ut av ett flertal anledningar. Det råder alltså en låg informationsnivå och är personer inte insatta är det lätt manipulera dem med bland annat vinkling av information som kommer upp i den offentliga debatten. Har man väldigt lite bakgrundsinformation om något kan det ihop med en viss händelse påverka en person mycket om ett visst fakta presenteras. Är man dåligt informerad

är risken också stor att man faller för osann information. (Fishkin 2011)

4.2 Elitdeliberation

Elitdeliberation är en variant av deliberation där inte folket kommer till tals utan istället folkets företrädare. Folkets eller massopinionens åsikter genomgår en indirekt filtrering. Allmänhetens röst behöver den här filtreringen eller förädlingen. Folkets företrädare ska uttrycka allmänhetens åsikter och göra dem till rättvisa. Det är för folkets bästa om representanter för utrymmet att framföra åsikterna och inte de själva.

De som förespråkar elitdeliberation menar att filtreringen är nödvändig om man ska lösa de kollektiva problemen i samhället på ett lidelsefritt sätt.

Genom att filtrera allmänhetens åsikter kommer man fram till en gemensam beskrivning av lösningar på kollektiva problem. Elitdeliberation är en deliberation FÖR folket inte AV folket (Fishkin 2011)

En elitdeliberation kan uppstå vid en censur av artikelkommentarer på internetsidor. Risken finns att det endast blir så kallade elitpersoner kommer till tals där det inte är möjligt att kommentera vissa artiklar.

4.3 Det offentliga rummet och demokratin

Offentligheten, den offentliga sfären eller det offentliga rummet är ett centralt element i kapitalistiska länders liberala demokrati. Det är en plats där medborgarna kan göra sin röst hörda i det offentliga, till skillnad från det privata. En plats där medborgarnas önskemål och åsikter kommer till uttryck. Detta sker främst genom pressen och summan av dessa yttringar utgör opinionen, som ska vara riktgivande för regeringens beslut (Gripsrud 2002). Denna offentliga sfär finns bland annat i kommentarsfälten på aftenbladet.se. Här görs privata åsikter offentliga av tidningens läsare. Det är därmed en plats där medborgarnas önskemål kan yttras och där de är synliga för de ledande i samhället.

I det förmoderna samhället var makten helt frånskild folket. Det fanns en representativ offentlighet, det vill säga att makten visades upp. Exempelvis att konungen och hovet hade fest. I kontrast till detta fanns en plebejisk (vanligt folk) offentlighet. Människor samtalande och diskuterade vid folkliga tillställningar och på marknader och torg, men dessa samtal påverkade inte makten.

Den borgerliga offentligheten drevs av marknadsekonomin. Bourgeois konkurrerade med varandra men i offentligheten samarbetade med varandra på lika villkor. Det var de gemensamma intressena i förhållande till kung eller stat som var det viktiga. I hemmet var det vanliga människor. Tanken var att medborgare på fria initiativ skulle delta i opinionsbildningen och att samtalet skulle resultera i allmänviljan, allas bästa. Argumentets kraft skulle avgöra hur man bedömde en fråga, inte maktposition i samhället.

Habermas menar att demokrati idag utgörs av borgerlig offentlighet som har vissa tendenser att likna det förmoderna samhället. Makten visas upp för medborgarna men själva beslutsprocesserna är stängda för allmänheten. Detta kallas för en refeodaliserad offentlighet. (Gripsrud 2002)

De normativa ideerna inom den klassiska offentligheten finns kvar idag. Begrepp som yttrandefrihet och informationsfrihet och liknande. Samma sak gäller de grundläggande föreställningarna om att en demokrati vilar på myndiga välinformerade och aktivt deltagande samhällsmedborgare. (Gripsrud 2002)

Deliberativ - att väga för och emot, diskutera, rådslå. Idealet är att politiska beslut uppstår genom konsensus och inte genom en dragkamp mellan två motpoler. Den deliberativa demokratin står i motsats till den mer realistiska bilden av demokratier i västvärlden. Där två aktörer med egna särintressen kompromissar med varandra. (Gripsrud 2002)

Offentligheten har förändrats i samband med att den allmänna rösträtten infördes, med tabloidisering, kommersialisering och fokus på underhållning istället upplysning och opinionsbildning. Dramatiska och spektakulära nyheter prioriteras, olyckor, naturkatastrofer, kriminalhistorier osv. Människor gick från att vara aktiva samhällsmedborgare till att bli upplevelsekonsumenter. Med kommentarsfälten på aftenbladet.se ges trots det medborgarna en chans att vara aktiva och tycka saker i ett offentligt rum. Det om de får lov att tycka till på artiklar med relevant substans.

4.4 Tabloidisering

Tabloidisering är ett fenomen som uppstod då allmänheten utöver borgerligheten kom in i den offentliga debatten. Utvidgningen av demokratin till att inkludera arbetarklassen och kvinnorna gjorde att den offentliga debatten fick en annan karaktär. Offentlighetens förändring kallades även offentlighetens förfall. Medierna, alltså offentlighetens arenor hade blivit kommersiella aktörer.

Istället för att främja den offentliga debatten var huvudsyftet att tjäna pengar. Resultater blev:

en prioritering av material som i sig är dramatiskt eller spektakulärt - som olyckor, naturkatastrofer, bränder, kriminalhistorier - eller roligt, lustigt och kuriöst (apan i djurparken har blivit förälskad). (Gripsrud 2002, s)

Nätbaserade tidningar har genom kommentarsfälten en möjlighet att vara en väg för allmänheten att synas i offentligheten. Internet gör det tekniskt möjligt att gå förbi den refeodalerade offentligheten där maktens beslutsprocesser är dolda för allmänheten.

Ett problem med kommentarsfälten är att de trots möjligheten till ett deliberativt samtal sällan håller en så god nivå. Istället består kommentarerna ofta av meningslöst stoff. Detta kan kopplas samman till tabloidiseringen av medierna och den allmänna rösträtten. Tidigare var offentligheten en plats där borgare diskuterade sitt eget och samhällets bästa. I denna diskussion vägde varje individs röst lika mycket och borgare kunde inte hänvisa till sina positioner i samhället. Istället var det varje persons argument som var det intressanta.

När arbetarklassen skulle integreras i offentligheten så ändrade debatten karaktär från att gå till en diskussion där man kom fram till gemensamma mål till att handla om fasta åsikter som försvarades utan att ge vika för den andra sidans argument.

Tabloidiseringen av offentligheten (i det här fallet tidningarna) gör att majoriteten av läsarna inte är intresserade eller införstådda i det offentliga samtalet (kommentarsfältet) utan medtar sin plebejiska diskussionsnivå till kommentarsfältet. Det demokratiska syftet med kommentarsfältet är kanske begränsat eftersom det översvämmas av icke konstruktiva kommentarer. (Gripsrud 2002)

4.5 Gatekeeping

Gatekeeping är en process som försöker omvandla det oändligt stora informationsflödet i media till en hanterbar storlek för den allmänna massan. Men gatekeeping påverkar också vilket innehåll blir och av vilken natur texterna är. Processen beskriver hur och varför media presenterar informationen som den gör.

Shoemaker (2009) förklarar hur Bass modell för gatekeeping fungerar. Denna modell visar hur olika individer i nyhetsvärlden påverkar slutprodukten. Det börjar med en nyhetskändelse, sedan hämtas denna nyhet in av nyhetsinsamlare (reportrar, skribenter, lokalredaktörer). Efter att nyhetsinsamlarna modifierat nyheten så går deras nyhetsmaterial vidare till nyhetsförädlare (redaktörer, översättare, redigerare) som skapar den slutgiltiga produkten för publicering. Dessa olika aktörer kan alla ha en roll som gatekeeper.

I Bass modell skulle man kunna lägga till ytterligare en punkt för kommentarsfält för nätbaserade medier som påverkar slutprodukten. Valet att tillåta kommentarer eller inte påverkar intrycket man får av slutprodukten. (Shoemaker, Vos 2009)

Information färdas genom kanaler och olika krafter avgör om ett objekt kommer igenom en port för att ta sig till nästa kanal eller inte. Krafterna kan antingen motverka eller främja informationen. Olika institutioner kan agera gatekeepers vid olika tillfällen och både motverka varandra eller samverka. Gatekeepers behöver inte bara vara portar i ett slutet system. Utan det är också intressant att titta på gatekeepers status och hur denne upplevs av andra i branschen. Och hur denne ser sig själv och på sin roll som gatekeeper. Gatekeeping-processen börjar med en händelse som kodas till ett meddelande av en källa. Informationen kommer in via olika kanaler. Omedelbart kan man ställa sig frågan vad det är för slags källa. (Shoemaker, Vos 2009)

Teorin hade sin början med Upton Sinclair på 1920-talet. Han argumenterade för att reportrarna i grunden var bra människor men att nyhetsrapporteringen manipulerades, medvetet eller omedvetet, av utgivare som tvingades arbeta i ett kapitalistiskt system där huvudsyftet med nyheter var att tjäna pengar och inte att främja demokrati och fri information. (Shoemaker, Vos 2009)

Det är viktigt att ta med sig detta när man tittar på en tidning som aftonbladet. Tidningen är i allra högsta grad en kommersiell. Även om reportrarna kanske vill främja en sund diskussion i kommentarsfälten och är intresserade av vad folk skriver så innebär inte det att tidningen är villig att lägga resurser på något som inte genererar vinst.

Walter Lippman menade att tidningarnas förmåga att välja vad de skulle rapportera är en av dess viktigaste egenskaper. Nyheter utsätts för en rad av selektionssteg hos en tidningsredaktion. Vad som ska tryckas, vilken position i tidningen, storlek, vinkel med mera. (Shoemaker, Vos 2009)

Kommentarsfälten ger användare möjlighet att peka på vad tidningen borde eller inte borde rapportera om. För en kommersiell tidning med hög grad av tabloidisering är det troligen inte givande att människor pekar ut brister och långdragna vinklingar av artiklar. Tidningen har ett kommersiellt intresse i att vinkla artiklarna på ett spektakulärt sätt.

Att studera gatekeeping hos onlinemedier är svårt. Onlinematerial är föränderligt och prioriteringen i publiceringen är ofta snabbhet. Hur definierar man exempelvis primetime för en online-sida?

4.6 Teknologisk- och social determinism

Teknologisk determinism innebär en tilltro på att teknikutvecklingen är styrande och främjar samhällets utveckling. Den tekniska singulariteten kommer så eventuellt att uppnås och internets struktur kommer att skapa demokrati.

Den sociala determinismen menar snarare att tekniken endast blir vad vi gör med den som människor. Internet har möjlighet att vara en plattform för utbildning och demokrati, men endast om vi människor har en vilja att använda tekniken på det sättet. Istället för att det är tekniken som styr och skapar innovation är det snarare så att internet består av gamla sociala strukturer och kultur som fått ett nytt ansikte på nätet.

Internet är i sin struktur demokratisk. Förbipasserar elit-kanaler i det demokratiska samtalet. Främjar deltagande deliberation där alla röster väger lika tungt. (Livingstone 2010)

Aftonbladets hemsida har i sin struktur potential att främja ett deliberativt samtal. Förutsatt att deltagarna i kommentarsfältet skriver sådant som är relevant för demokratin så är kommentarsfälten en plats där en offentlig diskussion kan ske. Men tekniken är inte allt som krävs, det krävs att aftonbladets användare har socialiserats in i vad ett givande demokratiskt samtal innebär. Livingstone (2010) menar att man inte kan ha för stor tilltro till tekniken i sig, utan att det är vad människor gör med tekniken och hur den används relation till samhället som är relevant.

Forskarvärlden är inte ense om internet idag främst används som ett ännu ett marknadsföringsverktyg av den etablerade politiska eliten eller om de använder den för att öka sitt inflytande genom en deltagande approach till allmänheten. (Livingstone 2010)

5. Resultat

Totalt analyserade vi 255 artiklar under en 2 veckors period, mellan 20-30 artiklar varje vardag. Analysenheterna kodades i Microsoft Excel och sedan använde vi SPSS för att plocka ut intressant statistik för att besvara vår frågeställning. Framförallt använde vi oss av frekvensmått och korstabeller för att få fram relevant information.

Av samtliga artiklar gick det att kommentera på 55,7 procent. Trots att det är mer än hälften är det inte i linje med Jan Helins mål.

– *Vi jobbar dock mot en målbild där man ska kunna kommentera de flesta artiklar, säger Jan Helin till Journalisten (Nesser 2012).*

Tabell 1: Totalt antal artiklar med kommentarsfält

	Antal artiklar	Procent
Ja	142	56 %
Nej	109	43 %
Nej men chat finns	4	2 %
Totalt	255	100 %

I tabell 1 syns hur många av samtliga artiklarna som har kommentarsfunktion. Av 255 artiklar gick det att kommentera vilket är 55,7 procent.

Vi använde oss av elva olika variabler och en av dessa var vilken artikeltyp som undersökningsenheten var.

Tabell 2: Kommentarsfält bland olika artikeltyper

Kommentarsfält	Nyhetsartikel	Ledare	Debattartikel	Krönika	Notis	Reportage	Totalt
Ja	116	4	5	14	3	0	142
Nej	88	3	2	4	9	3	109
Nej men chat finns	2	0	0	0	0	2	4
totalt	206	7	7	18	12	5	255

Vi jämförde olika typer av artiklar och undersökte vilka som var mest förekommande. De artikeltyperna som vi undersökte var nyhetsartikel, ledare, debattartikel, krönika, notis och reportage. Som det står i tabell 2 så var det nyhetsartiklarna som var mest förekommande. På de totalt 206 nyhetsartiklarna kunde man kommentera 116 stycken vilket är cirka 56 procent. Av de totalt 18 krönikorna kunde man kommentera 14 stycken. Även om det är så få krönikor

kan man ändå dra slutsatsen att det är vanligare att det går att kommentera krönikor och nyhetsartiklar. Övriga artikeltyper förekom lite för sällan för att man kan dra några slutsatser.

Vi undersökte också vilka ämnesområden som förekom och vilka av de artiklarna som det var vanligast att kunna kommentera.

Tabell 3: Kommentarsfält bland ämnesområde

Kommentarsfält	Politik	Sport	Nöje	Katastrof/olycka	Brott	Ekonomi	Hälsa	Övrigt
Ja	23	43	27	4	3	21	2	19
Nej	23	6	8	26	32	4	1	9
Nej, men chat finns	0	0	0	0	1	0	1	2
Totalt	46	49	35	30	36	25	4	30

Av siffrorna kan man se att det skiljer sig ganska mycket mellan ämnesområdena och om det fanns kommentarsfält eller inte. De vanligaste förekommande ämnesområdena var sport och politik. Av 255 artiklar handlade 49 av dem om sport, 46 stycken handlade om politik. Det var möjligt att kommentera nästan alla sportartiklarna, 43 av 49. Det var mycket mindre vanligt bland de som handlade om politik då man där endast kunde kommentera hälften 23 av 46. Det var också vanligt att kunna kommentera artiklar om nöje och om ekonomi samtidigt som det var mycket ovanligt att det gick att kommentera artiklar om katastrof, om olyckor och om brott.

Vi undersökte även vem som var huvudaktör och när det då var vanligast att det fanns kommentarsfunktion.

Tabell 4: Kommentarsfält och huvudaktör

	Offentlig person	Annan journalist	Presstalesperson	Icke offentlig	Expert	Övrigt	Totalt
Ja	75	4	6	7	19	31	142
Nej	43	2	10	25	17	12	109
Chat	0	0	1	2	1	0	4
Totalt	118	6	17	34	37	43	255

Den vanligaste förekommande huvudaktören var offentlig person som förekom 118 av totalt 255 artiklar. Av de 118 gångerna som huvudaktören var en offentlig person gick det att kommentera 75 gånger vilket är cirka 64 procent av de artiklarna. Det är då betydligt oftare än

när artiklarna hade en icke-offentlig person som huvudaktör då det bara gick att kommentera 7 av 34 gånger. Många av de artiklarna handlade om brott eller om olyckor. När experter var huvudaktörer i artiklarna så kunde man kommentera dem ungefär hälften av gångerna.

En av våra delfrågeställningar var om det rådde någon skillnad mellan artiklar om de olika politiska riksdagspartierna. Det var dock inte tillräckligt många artiklar som handlade om politiska partier för att dra några stora slutsatser. Siffrorna vi fick fram kan ändå säga något om hur det ser ut.

Tabell 5: Politiska partier

Kommentarsfält	S	M	C	V	SD	FP	KD	MP	Övriga partier
Ja	1	4	0	1	4	0	0	0	1
Nej	1	1	1	0	14	2	0	0	2

Sverigedemokraterna förekom överlägset flest gånger då de övriga knappt var med. Anledningen till deras överrepresentation var att vi genomförde vår undersökning när skandalerna kring Sverigedemokraternas toppolitiker uppdagades. Av de 18 artiklar om Sverigedemokraterna kunde man endast kommentera fem artiklarna var fyra krönikor och en ledare. Tolv artiklar var nyhetsartiklar och av dem kunde man inte kommentera någon.

Enligt vår hypotes så trodde vi innan genomförde undersökning att aftenbladet.se tog bort kommentarsfunktionen på artiklar som berörde ”känsliga” ämnen som rasism, feminism, religion och vålds- och sexbrott. Delar av vår hypotes kunde vi bekräfta, men inte allt.

Tabell 6: Rasism, nazism och etnicitet?

Finns kommentarsfält?	Artiklar som berör rasism, nazism och etnicitet
Ja	7
Nej	20
Chat	1

Av de 28 artiklar som berörde rasism eller nazism kunde man endast kommentera 7 ut av dem. Precis som med artiklarna om Sverigedemokraterna var det de artiklar som var krönikor, ledare eller debattartiklar som det gick att kommentera medan nyhetsartiklarna inte gick att kommentera. [Aftenbladet.se](http://aftenbladet.se) stängde alltså inte ner kommentarsfunktionen på alla artiklar som

berörde rasism men på många ut av dem och på nästan alla nyhetsartiklar.

Det fanns inte tillräckligt många artiklar i vårt urval som handlade om feminism, könsdiskriminering eller religion för att dra några slutsatser. Det publicerades dock ganska många artiklar om vålds- eller sexbrott och där var trenden tydlig.

Tabell 7: Vålds- eller sexbrott

Finns kommentarsfält?	Artiklar som berör vålds/sexbrott
Ja	3
Nej	23
Chat	1

Det publicerades totalt 27 artiklar om vålds- eller sexbrott och av dem kunde man endast kommentera 3 stycken. Aftonbladet.se har vid dessa typer av artiklar då tagit bort kommentarsfunktionen på de nästan alla.

6. Slutsats

Tidningars webbupplagor, med kommentarsfält, har stora möjligheter att fungera som en deliberativ plattform som främjar en deliberativ demokrati. I kommentarsfälten kan vem som helst skriva ner sina åsikter och där kan en frågas många sidor och argument presenteras och debatteras. Alla har rätt och möjlighet att skriva och alla som besöker sidan kan då ta del av det som skrivs. Där möter möjligen att kommentera idealbilden för deliberativ demokrati där det kan råda politisk jämnlighet och deliberation. (Fishkin 2011)

Det finns möjlighet för en gemensam diskussion där allmänhetens opinion och åsikter tar plats, en gemensam diskussion med mål att lösa kollektiva problem. Det är inte så troligt att hela allmänheten blir representerad i och med att alla inte går in på just aftenbladet.se och läser alla artiklar. Det är inte heller alla som har lust eller kraft att lägga tid på att kommentera en artikel eller möta ett argument i kommentarsfälten. Möjligheten till det finns dock.

Verkligheten är en annan. [Aftenbladet.se](http://aftenbladet.se) har som mål att det ska gå att kommentera de flesta artiklarna som de publicerar på sidan. Under vår undersökning kom vi dock fram till att det endast gick att kommentera 55,7 procent av artiklarna i vårt urval. Om vi bortser från varför det ser på det här sättet så kan vi konstatera att den gemensamma diskussionen till väldigt stor del faller bort. Alla sidor av allmänhetens åsikter kommer inte till tals. De argumenten, påståenden och informationen som kunde publiceras på sidan gör inte det i så stor utsträckning som det skulle kunna göras.

Om man enbart tittar på de artiklar som berör politik kan man endast kommentera hälften ut av dem. Den gemensamma diskussionen, ”Deliberation – Den process genom vilken enskilda personer i gemensamma diskussionen uppriktigt väger argument mot varandra” (Fishkin 2011 s. 55), försvinner alltså på hälften av alla artiklar som handlar om politik. Slutsatsen man då kan dra är att även om kommentarsfälten på aftenbladet.se har möjligheten att främja en deliberativ demokrati så utnyttjas den inte fullt ut.

Något som istället framgår är att det råder en typ av elitdeliberation på aftenbladet.se. En deliberation FÖR folket och inte AV folket. Det är folkets företrädare, representanter, politikerna och så vidare som får sprida sina åsikter i tidningen och inte folket själva (så klart med vissa undantag). Politikerna ska då förädla de åsikter som personerna i

kommentarsfälten och i resten allmänheten har (Fishkin 2011).

”Den hatiska stämningen” i kommentarsfälten som det har diskuterats om förädlas då enligt elitdeliberationens teori. Det ska vara för folkets bästa om folkets representanter förädlar åsikterna som ofta är rasistiska och hätska för folkets och samhällets bästa om de kollektiva problemen ska lösas (Fishkin 2011).

Att det råder en elitdeliberation framgår ganska tydligt vid undersökningen där vi undersökte vilka partier som var huvudaktörer i artiklarna och vilka av de artiklarna som man kunde kommentera. Sverigedemokraterna skrevs det mest artiklar om och de blev därmed överrepresenterade gentemot de övriga riksdagspartierna. Det berodde främst på de skandaler som uppdagades om sverigedemokraternas toppolitiker och deras avgångar från partiet. Av de tolv nyhetsartiklar som handlade om Sverigedemokraterna så fanns det inte kommentarsfält på en enda. Man kunde dock kommentera sex av åtta krönikor. I nyhetsartiklarna var det nästan alltid Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson som fick föra talan och då inte de personer som delar hans åsikter och röstar på hans parti. I och med att det inte gick att kommentera artiklarna så var det nästan bara alltid han som spred sina åsikter och argumenterade för sin sak. Det är därmed folkets företrädare som representerade och förädlade deras åsikter. (Fishkin 2011)

Problemen med rasism i kommentarsfälten är en av huvudorsakerna varför så många olika internetsidor valt att stänga ner sina kommentarstjänster helt. Eftersom Sverigedemokraterna är ett parti med starka band till främlingsfientlighet blir ofta debatter om partiet ofta ganska rasistiska i kommentarsfälten. Istället får då deras företrädare, Jimmie Åkesson (som hävdar att partiet inte är rasistiskt), föra deras talan i det offentliga samtalet vilket tyder på elitdeliberation. (Fishkin 2011)

Aftonbladet är en kommersiell tidning med ett huvudsyfte att tjäna pengar. Journalisterna som jobbar på tidningen har säkerligen sanna journalistiska ideal om att främja demokratin och vara ett forum för debatt där allas åsikter behandlas och framställs på ett opartiskt sätt. Tidningen har dock som primärt syfte att tjäna pengar och då inte att främja demokratin och främja fri information.

Enligt vår undersökning kunde man till exempel enbart kommentera hälften av artiklarna som handlade om politik men över 80 procent av de som handlade om ”lättare” ämnen som sport

och nöje. Det var också sportartiklar som var de mest förekommande artiklarna då nästan en femtedel av artiklarna handlade om ämnet. Därmed kan man dra slutsatsen att aftenbladet.se primärt är en kommersiell tidning med huvudmål att tjäna pengar och inte främja en demokrati. Tidningen är ett exempel på en tabloidiserad tidning (Shoemaker, Vos 2008, Gripsrud 2002).

I och med den nya tekniken med internetpublicerade tidningar och kommentarsfält har nya möjligheter att främja demokratin uppkommit. Tekniken har gett medborgarna stora möjligheter att uttrycka sina privata åsikter offentligt i till exempel kommentarsfälten på aftenbladet.se. Tekniken blir dock vad medborgarna gör den till och möjligheten till en deliberativ, gemensam diskussion har fallit på grund en bristande diskurs i kommentarsfälten med näthat, rasism och personangrepp. Det näthat som fick aftenbladet.se att begränsa sin kommentarstjänst och andra sidor att stänga ner sina. Det faktum att det enligt vår undersökning enbart gick att kommentera 55, 7 procent av artiklarna kan vara en följd av detta. Kommentarsfältet har blivit vad medborgarna i samhället har gjort det till. [Aftenbladet.se](http://aftenbladet.se) tvingades att begränsa möjligheten till det deliberativa samtalet för att medborgarna, läsarna, gjorde det ohållbart (Livingstone 2010).

6.1 Framtida forskning

En framtida forskning kring vårt problemområde är att undersöka orsakerna som ligger bakom faktumet om det är möjligt att kommentera en artikel eller inte. Vi ser utifrån vårt resultat att det skiljer sig mellan olika ämnesområden om man kan kommentera men vi ser inte varför det ser ut på det sättet. Ett nästa steg är att gå in djupare med intervjuer och djupare analyser.

Vi undersökte skillnader mellan olika politiska partier och möjligheten att kommentera artiklar som handlade om dessa. Vi kunde dock inte dra några stora slutsatser då underlaget inte var stort nog. Det var för få artiklar som handlade om våra politiska partier för att kunna se skillnader i kommentarsfunktionen. I framtida forskning kan man, med ett betydligt större urval, undersöka eventuella skillnader mellan partierna, något som är betydelsefullt i ett deliberativt samtal.

Eftersom att vi bara genomförde vår undersökning under två veckor kan denna tidsperiod inte sägas vara helt representativ. Under en två veckors period så är vissa ämnen troligen överrepresenterade på grund av vad som är aktuellt just då. En större undersökning med fler undersökningsenheter under en längre tid skulle kunna vara nästa steg i en framtida forskning.

7. Referenser

Bergström, Annika (2008) *The Reluctant Audience: online participation in the Swedish journalistic context*

Djurfelt, Göran, Larsson, Rolf, Stjärnhagen, Ola (2003) *Statistisk verktygslåda - samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur

Nilsson, Åsa, Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Fishkin, James S. (2011). *När folket talar: deliberativ demokrati och konsultation av allmänheten*. Göteborg: Daidalos

Gripsrud, Jostein (2002). *Mediekultur, mediesamhälle*. 2. uppl. Göteborg: Daidalos

Hadenius, Stig, Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela (2008). *Massmedier: press, radio och TV i den digitala tidsåldern*. 9., rev. uppl. Stockholm: Ekerlid

Halvorsen, Knut (1992). *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur

Hedman, Ulrika (2009) *Läsarmedverkan: Lönade logiskt lockbete - Nättidningarnas användarskapade innehåll ur ett redaktionellt ledningsperspektiv*

Häger, Björn (2009). *Reporter: en grundbok i journalistik*. 1. uppl. Stockholm: Norstedt

Jenkins, Henry (2008). *Konvergenskulturen: där gamla och nya medier kolliderar*. Göteborg: Daidalos

Livingstone, Sonia, Curran, James. (red.) (2010). *Media and society / edited by James Curran*. 5th ed. London: Bloomsbury Academic

Shoemaker, Pamela J. & Vos, Tim P. (2009). *Gatekeeping theory*. New York: Routledge

Refererade nyhetsartiklar

Bjurwald, Lisa (2012) *Spiken i kommentarskistan*

<http://www.medievarlden.se/blogg/lisa-bjurwald/2012/09/spiken-i-kommentarskistan>

Dielemans, Jennie (2011) *Företag i Varberg anlitas för att städa bland kommentarerna*

<http://www.dn.se/kultur-noje/foretag-i-varberg-anlitas-for-att-stada-bland-kommentarerna>

Helin, Jan (2011) *Stå för vad du tycker på aftonbladet*

<http://bloggar.aftonbladet.se/janhelin/2011/08/sta-for-vad-du-tycker-pa-aftonbladet-1/>

Lindeborg, Åsa (2012)

<http://www.aftonbladet.se/kultur/article15960057.ab>

Nesser, Johannes (2012) *Nu stryps kommentarsfälten igen*

<http://www.journalisten.se/nyheter/nu-stryps-kommentarsfalten-igen>

Madon, Sakine, Kronqvist, Patrik (2012) *Därför stänger vi kommentarsfälten*

<http://www.newsmill.se/artikel/2012/09/11/d-rf-r-st-nger-vi-kommentarsf-lten?page=8>

Övrigt

Lag (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor

<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19980112.HTM>

Tryckfrihetsförordning (1949:105)

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/_sfs-1949-105/

Yttrandefrihetsgrundlag (1991:1469).

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Yttrandefrihetsgrundlag-1991_sfs-1991-1469/?bet=1991:1469

Bilaga

Definitioner av variabler och variabelvärden

V1 - ID NR – Analysenhetens nummer

V2 – Kodare

1. Alexander Sandström Libb
2. Glenn Fahlgren
3. Glenn och Alexander

V3 – Artikeltyp

1 – En nyhetsartikel är en artikel som berör en händelse. Den innehåller ingress, brödtext och mellanrubriker.

2 – Ledare: Ställningstagande text som skrivs av specifika ledarskribenter. Artiklarna är ofta politiskt färgade. Behöver inte handla om en nyhetshändelse utan kan beröra större teman i samhället.

3 – Debattartikel: En insänd text som oftast är skriven av någon expert, politiker eller journalister. Skiljer sig från Ledaren genom att den inte behöver representera tidningen. Behöver inte innehålla en nyhet i sig.

4 – Krönika: Personlig åsiktstext som skiljer sig från nyhetstexter i att det ofta rör krönikörens egna tankar.

5 – Notis: Samma kriterier som för nyhetstexter men formen skiljer sig. Kort informativ text. Saknar ingress.

6 – Övrigt: Andra typer av texter som förekommer på Aftonbladets hemsida.

7 – Reportage: Beskriver istället för en händelse en person eller en plats.

V4 – Ämnesområde:

1 – Politik: Berör inrikes eller utrikespolitiska frågor och beslut i första hand. Innehåller partier eller politiker antingen omskrivna eller direkt medverkande.

2 – Sport: Berör sport, idrott eller idrottspersoner i första hand. Även om artikeln berör en annan fråga än sporten i sig men handlar om en idrottsprofil så hamnar den i denna kategori.

3 – Nöje: Berör nöjesprofiler, film, tv, teater, litteratur.

4 – Katastrof/Olyckor: Naturkatastrofer, olyckor, krigsolyckor, sjukdomar

5 – Brott: Brott och straff. Rättsjournalistik.

6 – Ekonomi: Företagsekonomi, privatekonomi och konsumentjournalistik.

7 – Hälsa: Hälsa och mat. Träningstips.

8 – Övrigt

V5 - Politiskt parti – Det politiska parti som förekommer mest i artikeln. Det parti som förekommer mest i brödtext och citat. Om flera partier omnämns i texten så är det det parti som omnämns flest gånger. I de fall flera partier förekommer lika många gånger är det partiet som omnämns först i artikelns rubrik, ingress eller brödtext. Om artikeln handlar om politik överlag men inte nämner ett enskilt parti gäller variabelvärde 10.

1 – Socialdemokraterna

2 – Moderaterna

3 – Miljöpartier

4 – Centerpartiet

5 – Folkpartiet

6 – Vänsterpartiet

7 - Sverigedemokraterna

8 – Kristdemokraterna

9 – övriga partier

10 – Handlar ej om ett politiskt parti.

V6 – Huvudaktör

1 – Offentlig person – Person i maktposition, politiker, myndighetsansvariga, företagsledare, kändis

2 – Annan journalist – Annan journalist som huvudaktör bortsett från om den medverkar i egenskap av något annat än journalist ex. en expert inom sport eller liknande.

3 – Presstalesperson – Pressansvariga på myndigheter och företag.

4 – Icke offentlig person – En privatperson som inte medverkar i egenskap av offentlig person.

5 – Expert – Forskare och sakkunniga personer som medverkar tack vare sin specialkompetens.

6 - övrigt

V7 - Berör artikeln rasism, nazism eller främlingsfientlighet? – Artikeln har något av dessa områden eller synonymer till dem som huvudämne. Det räcker inte med att artikeln innehåller en person av utomnordisk bakgrund utan artikeln ska uttryckligen beröra något av frågorna i texten.

1 - Ja

2- Nej

V8 - Berör artikeln feminism eller köndiskriminering? - Artikeln har något av dessa områden eller synonymer till dem som huvudämne. Det räcker inte med att artikeln innehåller en person som är ex. en känd feminist utan artikeln måste uttryckligen innehålla någon av dessa ämnen.

1 - Ja

2 - Nej

V9 – Kommentarsfunktion – Har artikeln kommentarsfunktionen aktiverad? Syns tydligt nedanför artikeln.

1 – Ja

2 – Nej

3 – Nej, chatt.